МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Протокол 15.10 № 8

Голова вченої ради
д.п.-кор. НАМН України
професор

Олександр ТОЛСТАНОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Галузі знань: E – Природничі науки, математика та статистика
I – Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальності: E1 – Біологія та біохімія
I1 – Стоматологія
I2 – Медицина
I3 – Педіатрія
I6 – Технології медичної діагностики та лікування
I8 – Фармація
I9 – Громадське здоров'я

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Навчальна дисципліна за планом ОНП: «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності»

Вибіркова навчальна дисципліна

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна

Кафедра педагогіки, психології та медичного і фармацевтичного права

Київ – 2025

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в аспірантурі та поза аспірантурою в НУОЗ України імені П. Л. Шупика за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я **«Психологічні механізми науково-дослідної діяльності»** розроблена на підставі відповідних освітньо-наукових програм за третім освітньо-науковим рівнем, на підставі положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів МОЗ України та МОН України, Статуту Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, затвердженого наказом МОЗ України від 10.02.2021 № 225, Положення про організацію освітнього процесу в НУОЗ України імені П. Л. Шупика, затвердженого вченою радою НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 7 від 11.09.2024) та уведеного в дію наказом ректора НУОЗ України імені П. Л. Шупика від 12.09.2024 № 3530, та інших нормативних актів, науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика (завідувач кафедри: доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор В. В. Краснов); обговорена та схвалена на засіданні кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 9 від 06 жовтня 2025 р.); погоджена на засіданні вченої ради медичного факультету НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 8 від 08 жовтня 2025 р.).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Мінцер О. П. – завідувач кафедри природничих наук, інформаційних технологій та філософії НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор.
2. Борейчук І.О. - завідувачка кафедри загальної та соціальної психології ПВНЗ "Європейський університет", кандидат психологічних наук.

СКЛАД ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ

№ п.п.	ПІБ	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада
Голова проектної групи				
1.	Краснов Володимир Володимирович	доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук	професор	завідувач кафедри
Члени проектної групи				
2.	Казміренко Вячеслав Петрович	доктор психологічних наук	професор	професор кафедри
3.	Інжиєвська Леся Анатоліївна	кандидат психологічних наук	доцент	доцент кафедри
4.	Костюк Олена Іванівна	кандидат психологічних наук	-	старший викладач кафедри
5.	Юрковська Лідія Геннадіївна	-	-	старший викладач кафедри
6.	Ангелова Сусана Олегівна	-	-	старший викладач кафедри

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 9 від 06 жовтня 2025 р.).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в аспірантурі та поза аспірантурою в НУОЗ України імені П. Л. Шупика «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» є освітньо-методичним документом, що визначає зміст навчання та встановлює вимоги до обсягу й рівня професійної підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

Дисципліна призначена для здобувачів третього рівня вищої освіти у галузях знань охорона здоров'я та соціальне забезпечення або природничі науки, математика та статистика за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування та розвиток психологічних механізмів науково-дослідної діяльності, забезпечення відповідності кваліфікаційних вимог до здобувачів ступеня доктора філософії, а також на підвищення рівня психологічної культури, необхідної для ефективної наукової та викладацької діяльності у сфері охорони здоров'я та суміжних галузях.

Метою робочої програми та плану з вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» є оновлення та поглиблення теоретичних знань, а також формування й удосконалення практичних психологічних умінь і навичок, необхідних для здійснення науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності здобувачами ступеня доктора філософії відповідно до сучасних вимог системи забезпечення якості вищої освіти та підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.

Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на методології психологічного наукового дослідження; вивченні психологічних механізмів науково-дослідної діяльності; застосуванні сучасних науково-психологічних підходів; аналізі власних наукових здібностей; опануванні способами та прийомами активізації пізнавальних процесів; розвитку навичок самоорганізації й самовдосконалення; формуванні мовних і комунікативних компетентностей; стимулюванні творчого потенціалу та вдосконаленні професійної компетентності здобувачів.

У робочій програмі реалізовано міждисциплінарний підхід, що передбачає формування у здобувачів професійної, світоглядної, комунікативної та кроскультурної компетентностей шляхом інтеграції методів і результатів досліджень з різних наукових галузей. Міждисциплінарність забезпечує синтез знань і підходів, необхідних для вирішення комплексних наукових і практичних завдань.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни розраховані на 90 годин (3 кредити ЄКТС) і передбачають поєднання теоретичної та практичної складових. Освітній процес реалізується через лекції, практичні (семінарські) заняття та самостійну роботу здобувачів.

Теоретична підготовка включає відвідування лекцій і виконання самостійної роботи, зокрема підготовку рефератів, аналітичних оглядів наукової

літератури, методичних розробок лекційних і семінарських занять тощо.

Робоча програма дисципліни містять перелік компетентностей, якими мають оволодіти здобувачі ступеня доктора філософії за результатами вивчення дисципліни, а також список рекомендованих сучасних психолого-педагогічних і наукових джерел.

Під час практичних занять здобувачі під керівництвом викладача опановують систему психологічних знань і вмінь, спрямованих на аналіз і оцінку психологічних явищ, пов'язаних із науково-дослідною діяльністю у вищій школі; формують здатність створювати сприятливе науково-освітнє середовище; опановують ефективні психологічні, комунікативні та інформаційні технології саморозвитку й самовдосконалення; розвивають власний індивідуальний стиль наукової діяльності.

Робоча програма охоплює повний обсяг знань, умінь і практичних навичок, необхідних для досягнення визначених результатів навчання, та забезпечує логічну послідовність їх формування.

Навчальний план дисципліни визначає тривалість навчання, структуру та розподіл годин між окремими розділами програми.

Для оцінювання рівня сформованості знань, умінь і навичок здобувачів передбачено поточний (проміжний) контроль після вивчення кожного розділу програми, що здійснюється під час практичних занять. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (2 години).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна денна форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: сформувати у здобувачів ступеня доктора філософії систему знань, умінь і компетентностей щодо психологічних механізмів науково-дослідної діяльності у вищій школі, забезпечити оволодіння сучасними психолого-педагогічними підходами та технологіями освітньої діяльності, а також сприяти розвитку загальнонаукових і професійних компетентностей, необхідних для наукової та викладацької діяльності.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі за очною денною формою навчання.

№ №	Назва навчальної дисципліни/розділів	Кількість кредитів	*Кількість навчальних годин*					
			Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота
				Всього	лекції	практичні	семінарські	
	Психологічні механізми науково-дослідної діяльності	**3**	**90**	**68**	**20**	**24**	**24**	**22**
01.	Психологія організації та проведення науково-дослідної діяльності	0,5	15	10	2	4	4	5
02.	Психологічні механізми пізнавальних процесів пізнання у науково-дослідній діяльності	0,5	15	12	4	4	4	3
03.	Психологічні особливості особистості наукового дослідника. Професійно важливі якості сучасного науковця	0,5	15	10	2	4	4	5
04.	Науковий колектив як соціально-психологічна система: особливості організації та взаємодії	0,5	15	12	4	4	4	3
05.	Психологія наукової комунікації та професійного спілкування	0,5	15	12	4	4	4	3
06.	Соціально-психологічні методи та підходи проведення наукових досліджень	0,5	13	10	4	4	2	3
	Залік		2	2	–	–	2	–
	РАЗОМ	**3**	**90**	**68**	**20**	**24**	**24**	**22**

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна вечірня форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: сформувати у здобувачів ступеня доктора філософії систему знань, умінь і компетентностей щодо психологічних механізмів науково-дослідної діяльності у вищій школі, забезпечити оволодіння сучасними психолого-педагогічними підходами та технологіями освітньої діяльності, а також сприяти розвитку загальнонаукових і професійних компетентностей, необхідних для наукової та викладацької діяльності.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі за очною вечірньою формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	*Кількість годин*				
				аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Практичні	Семінари	
	Психологічні механізми науково-дослідної діяльності	**3**	**90**	**44**	**14**	**14**	**16**	**46**
01.	Психологія організації та проведення науково-дослідної діяльності	0,5	15	6	2	2	2	9
02.	Психологічні механізми пізнавальних процесів пізнання у науково-дослідній діяльності	0,5	15	8	4	2	2	7
03.	Психологічні особливості особистості наукового дослідника. Професійно важливі якості сучасного науковця	0,5	15	6	2	2	2	9
04.	Науковий колектив як соціально-психологічна система: особливості організації та взаємодії	0,5	15	8	2	4	2	7
05.	Психологія наукової комунікації та професійного спілкування	0,5	15	8	2	2	4	7
06.	Соціально-психологічні методи та підходи проведення наукових досліджень	0,5	13	6	2	2	2	7
	Залік		2	2	–	–	2	–
	РАЗОМ	**3**	**90**	**44**	**14**	**14**	**16**	**46**

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (заочна форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: сформувати у здобувачів ступеня доктора філософії систему знань, умінь і компетентностей щодо психологічних механізмів науково-дослідної діяльності у вищій школі, забезпечити оволодіння сучасними психолого-педагогічними підходами та технологіями освітньої діяльності, а також сприяти розвитку загальнонаукових і професійних компетентностей, необхідних для наукової та викладацької діяльності.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі за заочною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	*Кількість годин*				
				аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Практичні	Семінари	
	Психологічні механізми науково-дослідної діяльності	**3**	**90**	**22**	**6**	**8**	**8**	**68**
01.	Психологія організації та проведення науково-дослідної діяльності	0,5	15	2	1	–	1	13
02.	Психологічні механізми пізнавальних процесів пізнання у науково-дослідній діяльності	0,5	15	4	1	2	1	11
03.	Психологічні особливості особистості наукового дослідника. Професійно важливі якості сучасного науковця	0,5	15	4	1	2	1	11
04.	Науковий колектив як соціально-психологічна система: особливості організації та взаємодії	0,5	15	4	1	2	1	11
05.	Психологія наукової комунікації та професійного спілкування	0,5	15	4	1	2	1	11
06.	Соціально-психологічні методи та підходи проведення наукових досліджень	0,5	13	2	1	–	1	11
	Залік		2	2	–	–	2	–
	РАЗОМ	**3**	**90**	**22**	**6**	**8**	**8**	**68**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна денна, очна вечірня та заочна форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Код розділу	Назва розділу / підрозділу	Компетентності
1	Психологія організації та проведення науково-дослідної діяльності	1. Здатність застосовувати сучасні психологічні та психолого-педагогічні підходи для аналізу науково-дослідної діяльності у вищій школі. 2. Здатність використовувати загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, рефлексію) у наукових і освітніх дослідженнях. 3. Здатність до критичного осмислення психологічних механізмів наукового пізнання, творчості та прийняття дослідницьких рішень. 5. Здатність здійснювати психологічну самодіагностику та рефлексію власної науково-дослідної діяльності з метою її оптимізації. 6. Здатність застосовувати психологічні механізми саморегуляції, самоорганізації та подолання емоційного виснаження в науковій діяльності. 12. Здатність дотримуватися етичних принципів, норм академічної доброчесності та відповідальності у науково-дослідній діяльності. 13. Здатність до безперервного професійного й особистісного саморозвитку як науковця та науково-педагогічного працівника.
01.01.	Психологічні особливості організації науково-дослідної діяльності	
01.02.	Мотиваційні механізми наукової діяльності	
01.03.	Ціннісно-смислові чинники наукової діяльності	
01.04.	Психологічні чинники підвищення ефективності наукової діяльності	
01.05.	Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу	
02.	Психологічні механізми пізнавальних процесів пізнання у науково-дослідній діяльності	2. Здатність використовувати загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, рефлексію) у наукових і освітніх дослідженнях. 3. Здатність до критичного осмислення психологічних механізмів наукового пізнання, творчості та прийняття дослідницьких рішень.
02.01.	Мислення як основа наукової творчості	
02.02.	Особливості розумових процесів у дослідницькій діяльності	
02.03.	Психологічні бар'єри творчого мислення та способи їх подолання	

02.04.	Пам’ять у науковій діяльності: механізми та розвиток	4. Здатність аналізувати психологічні особливості пізнавальних процесів (мислення, уваги, пам’яті, мотивації, креативності) у діяльності наукового дослідника. 5. Здатність здійснювати психологічну самодіагностику та рефлексію власної науково-дослідної діяльності з метою її оптимізації. 6. Здатність застосовувати психологічні механізми саморегуляції, самоорганізації та подолання емоційного виснаження в науковій діяльності.
02.05.	Уява та креативність у науковому пізнанні	
02.06.	Увага та саморегуляція пізнавальної діяльності	
03.	Психологічні особливості особистості наукового дослідника. Професійно важливі якості сучасного науковця	3. Здатність до критичного осмислення психологічних механізмів наукового пізнання, творчості та прийняття дослідницьких рішень. 4. Здатність аналізувати психологічні особливості пізнавальних процесів (мислення, уваги, пам’яті, мотивації, креативності) у діяльності наукового дослідника. 5. Здатність здійснювати психологічну самодіагностику та рефлексію власної науково-дослідної діяльності з метою її оптимізації. 6. Здатність застосовувати психологічні механізми саморегуляції, самоорганізації та подолання емоційного виснаження в науковій діяльності. 13. Здатність до безперервного професійного й особистісного саморозвитку як науковця та науково-педагогічного працівника.
03.01.	Інтелектуальні здібності та наукова творчість	
03.02.	Психологічна структура особистості науковця	
03.03.	Ресурсний потенціал особистості дослідника	
03.04.	Індивідуальний стиль науково-дослідної діяльності	
03.05.	Психологічна діагностика наукових здібностей	
04.	Науковий колектив як соціально-психологічна система: особливості організації та взаємодії	7. Здатність до ефективної наукової комунікації, професійного спілкування та співпраці в наукових колективах і міждисциплінарних командах. 8. Здатність використовувати психологічні засади наукового спілкування, аргументації та ведення наукової дискусії. 9. Здатність враховувати соціально-психологічні чинники організації наукового колективу, лідерства та групової динаміки. 12. Здатність дотримуватися етичних принципів, норм академічної доброчесності та відповідальності у науково-дослідній діяльності. 14. Здатність діяти соціально відповідально,
04.01.	Психологія колективної науково-дослідної діяльності	
04.02.	Адаптація особистості в науковому середовищі	
04.03.	Комунікація та взаємодія в науковій групі	
04.04.	Групова динаміка, лідерство і згуртованість	

		усвідомлюючи суспільну значущість результатів наукових досліджень.
05.	Психологія наукової комунікації та професійного спілкування	7. Здатність до ефективної наукової комунікації, професійного спілкування та співпраці в наукових колективах і міждисциплінарних командах. 8. Здатність використовувати психологічні засади наукового спілкування, аргументації та ведення наукової дискусії. 10. Здатність застосовувати психологічні знання в науково-педагогічній діяльності викладача вищої школи. 11. Здатність використовувати психологічні технології підтримки навчальної мотивації, академічної доброчесності та сприятливого освітнього середовища.
05.01.	Психологічні засади наукової комунікації	
05.02.	Психологічні механізми впливу та взаємодії	
05.03.	Вербальні й невербальні засоби наукового спілкування	
05.04.	Психологія наукової дискусії та аргументації	
05.05.	Стрес і емоційна регуляція у науковому спілкуванні	
05.06.	Індивідуальні комунікативні стилі науковців	
06.	Соціально-психологічні методи та підходи проведення наукових досліджень	1. Здатність застосовувати сучасні психологічні та психолого-педагогічні підходи для аналізу науково-дослідної діяльності у вищій школі. 2. Здатність використовувати загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, рефлексію) у наукових і освітніх дослідженнях. 4. Здатність аналізувати психологічні особливості пізнавальних процесів (мислення, уваги, пам’яті, мотивації, креативності) у діяльності наукового дослідника. 12. Здатність дотримуватися етичних принципів, норм академічної доброчесності та відповідальності у науково-дослідній діяльності.
06.01.	Методи психологічного та соціально-психологічного дослідження	
06.02.	Опитування та анкетування у наукових дослідженнях	
06.03.	Психологічні тести та етичні аспекти їх використання	
06.04.	Соціально-психологічні особливості експериментальних досліджень	

ПЕРЕЛІК
компетентностей відповідно до вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

№ п/п	Назва
I	Загальнонаукові та методологічні компетентності
1	Здатність застосовувати сучасні психологічні та психолого-педагогічні підходи для аналізу науково-дослідної діяльності у вищій школі.
2	Здатність використовувати загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, рефлексію) у наукових і освітніх дослідженнях.
3	Здатність до критичного осмислення психологічних механізмів наукового пізнання, творчості та прийняття дослідницьких рішень.
II	Психологічні компетентності науково-дослідної діяльності
4	Здатність аналізувати психологічні особливості пізнавальних процесів (мислення, уваги, пам'яті, мотивації, креативності) у діяльності наукового дослідника.
5	Здатність здійснювати психологічну самодіагностику та рефлексію власної науково-дослідної діяльності з метою її оптимізації.
6	Здатність застосовувати психологічні механізми саморегуляції, самоорганізації та подолання емоційного виснаження в науковій діяльності.
III	Комунікативні та соціально-психологічні компетентності
7	Здатність до ефективної наукової комунікації, професійного спілкування та співпраці в наукових колективах і міждисциплінарних командах.
8	Здатність використовувати психологічні засади наукового спілкування, аргументації та ведення наукової дискусії.
9	Здатність враховувати соціально-психологічні чинники організації наукового колективу, лідерства та групової динаміки.
IV	Психолого-педагогічні компетентності
10	Здатність застосовувати психологічні знання в науково-педагогічній діяльності викладача вищої школи.
11	Здатність використовувати психологічні технології підтримки навчальної мотивації, академічної доброчесності та сприятливого освітнього середовища.
V	Етичні та особистісно-професійні компетентності
12	Здатність дотримуватися етичних принципів, норм академічної доброчесності та відповідальності у науково-дослідній діяльності.
13	Здатність до безперервного професійного й особистісного саморозвитку як науковця та науково-педагогічного працівника.
14	Здатність діяти соціально відповідально, усвідомлюючи суспільну значущість результатів наукових досліджень.

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРТИСТИКА ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD),
який закінчив навчання з вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Кваліфікаційні вимоги:

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми результати навчання за навчальною дисципліною передбачають, що після її успішного завершення здобувач ступеня доктора філософії

:

№ п/п	Назва	Знання	Уміння
I	Загальнонаукові та методологічні компетентності		
1	Здатність застосовувати сучасні психологічні та психолого-педагогічні підходи для аналізу науково-дослідної діяльності у вищій школі.	+	+
2	Здатність використовувати загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, рефлексію) у наукових і освітніх дослідженнях.	+	+
3	Здатність до критичного осмислення психологічних механізмів наукового пізнання, творчості та прийняття дослідницьких рішень.	+	+
II	Психологічні компетентності науково-дослідної діяльності		
4	Здатність аналізувати психологічні особливості пізнавальних процесів (мислення, уваги, пам'яті, мотивації, креативності) у діяльності наукового дослідника.	+	+
5	Здатність здійснювати психологічну самодіагностику та рефлексію власної науково-дослідної діяльності з метою її оптимізації.	+	+
6	Здатність застосовувати психологічні механізми саморегуляції, самоорганізації та подолання емоційного виснаження в науковій діяльності.	+	+
III	Комунікативні та соціально-психологічні компетентності		
7	Здатність до ефективної наукової комунікації, професійного спілкування та співпраці в наукових колективах і міждисциплінарних командах.	+	+
8	Здатність використовувати психологічні засади наукового спілкування, аргументації та ведення наукової дискусії.	+	+
9	Здатність враховувати соціально-психологічні чинники організації наукового колективу, лідерства та групової динаміки.	+	+
IV	Психолого-педагогічні компетентності		
10	Здатність застосовувати психологічні знання в науково-	+	+

	педагогічній діяльності викладача вищої школи.		
11	Здатність використовувати психологічні технології підтримки навчальної мотивації, академічної доброчесності та сприятливого освітнього середовища.	+	+
V	Етичні та особистісно-професійні компетентності		
12	Здатність дотримуватися етичних принципів, норм академічної доброчесності та відповідальності у науково-дослідній діяльності.	+	+
13	Здатність до безперервного професійного й особистісного саморозвитку як науковця та науково-педагогічного працівника.	+	+
14	Здатність діяти соціально відповідально, усвідомлюючи суспільну значущість результатів наукових досліджень.	+	+

ПЕРЕЛІК
ПРИМІРНИХ ТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМКІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
вибіркової навчальної дисципліни
«Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

1. Психологічні механізми мотивації та саморегуляції у науково-дослідній діяльності здобувача ступеня доктора філософії.
2. Психологічні особливості формування наукової ідентичності молодого дослідника.
3. Когнітивні стилі та їх вплив на ефективність науково-дослідної діяльності.
4. Психологічні чинники розвитку наукової креативності та інноваційного мислення.
5. Психологічні бар'єри наукової творчості та способи їх подолання.
6. Роль уваги, пам'яті та мислення у процесі наукового пізнання.
7. Психологічні механізми прийняття дослідницьких рішень в умовах невизначеності.
8. Психологічні аспекти міждисциплінарних наукових досліджень у сфері охорони здоров'я.
9. Соціально-психологічні особливості організації наукового колективу та групової динаміки.
10. Лідерство і комунікативні ролі в науково-дослідних командах.
11. Психологічні механізми наукової комунікації та академічної дискусії.
12. Психологічні аспекти наукової аргументації та переконання.
13. Стрес, емоційне навантаження та профілактика професійного вигорання у науково-дослідній діяльності.
14. Психологічні механізми адаптації до наукового середовища та академічної культури.
15. Роль рефлексії та самооцінки у професійному становленні науковця.
16. Психологічні основи академічної доброчесності та відповідальності дослідника.
17. Етичні виклики науково-дослідної діяльності: психологічний вимір.
18. Психологічні аспекти науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.
19. Психологічні чинники ефективної презентації результатів наукових досліджень.
20. Психологічні механізми саморозвитку та безперервного професійного вдосконалення науковця.

ПЕРЕЛІК
ПРИМІРНИХ ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ)
вибіркової навчальної дисципліни
«Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

1. Психологія науково-дослідної діяльності як галузь психологічного знання: предмет, завдання, основні підходи.
2. Психологічні механізми наукового пізнання та їх роль у формуванні дослідницького мислення.
3. Мотивація науково-дослідної діяльності: види, чинники та способи підтримки на різних етапах дослідження.
4. Психологічні особливості пізнавальних процесів (мислення, уваги, пам'яті, уяви) у діяльності наукового дослідника.
5. Креативність у науковій діяльності: психологічні передумови, бар'єри та шляхи розвитку.
6. Психологічні механізми прийняття наукових рішень в умовах невизначеності та ризику.
7. Особистісні характеристики наукового дослідника та їх вплив на ефективність науково-дослідної діяльності.
8. Саморефлексія, самодіагностика та саморегуляція як психологічні умови професійного становлення науковця.
9. Психологічні чинники емоційного навантаження, стресу та професійного вигорання у науково-дослідній діяльності.
10. Психологічні механізми подолання емоційного виснаження та підтримки професійної стійкості дослідника.
11. Науковий колектив як соціально-психологічна система: структура, ролі, групова динаміка.
12. Лідерство та взаємодія в науково-дослідних командах: психологічний аспект.
13. Психологія наукової комунікації: особливості професійного спілкування у науковому середовищі.
14. Психологічні засади наукової аргументації та ведення академічної дискусії.
15. Вербальні та невербальні аспекти наукового спілкування.
16. Психологічні особливості міждисциплінарної наукової взаємодії у сфері охорони здоров'я.

17. Психологічні основи академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності.
18. Етичні виклики наукових досліджень: психологічний вимір відповідальності дослідника.
19. Психологічні аспекти науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.
20. Психологічні чинники ефективної презентації результатів наукових досліджень (усної та письмової).
21. Психологічні механізми професійного та особистісного саморозвитку науковця.
22. Значення рефлексії та критичного мислення у забезпеченні якості наукових досліджень.

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ з вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Нормативним підґрунтям встановлення системи оцінювання результатів навчання здобувачів (аспірантів) з даної навчальної дисципліни є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до статті 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Розподіл балів, з яких формується оцінка загального результату навчання здобувача (аспіранта) з навчальної дисципліни, відбувається між поточним контролем (120 балів) та підсумковим контролем (80 балів).

Оцінка загального результату навчання здобувача з навчальної дисципліни, що забезпечується кафедрою, включає оцінку результатів навчання з навчальної роботи (аудиторна робота та самостійна робота) та оцінку результатів навчання у формі підсумкового контролю (контрольні заходи). Вказане відповідає пропорції за 200-бальною шкалою.

Максимальний бал загального результату навчання здобувача з навчальної дисципліни складає 200 балів та визначається як сума максимального балу результатів навчання з навчальної роботи (120 балів) та сума максимального балу підсумкового контролю (80 балів).

Якщо сумарний загальний результат успішності здобувача (аспіранта) з навчальної дисципліни складає менше 111 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з аудиторної роботи (лекції, семінарські та практичні заняття) і самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань на кожному семінарському і практичному занятті, а також однієї загальної оцінки результатів самостійної роботи з дисципліни та виставлення балів від 2 до 5 (табл. 1).

Таблиця 1

<table>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Аудиторна робота (поточне накопичення балів) та самостійна робота</td><td>Підсумковий контроль</td><td rowspan="2">Підсумкова кількість балів</td></tr>
<tr><td>Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Max 120 балів</td><td rowspan="2">Max 80 балів</td><td rowspan="2">Max 200 балів</td></tr>
<tr><td>Бали на семінарах та практичних заняттях</td><td>Бал за самостійну роботу</td></tr>
</table>

∑(5, 4…n)	*2-5*		

Важливо пам’ятати, що бали це не число, що отримуються в результаті вимірювань і обчислень, а приписане оціночне судження. Виставляючи бали, науково-педагогічний працівник має їх обґрунтувати, керуючись існуючими критеріями (табл. 2).

Таблиця 2

Бали	Критерій оцінювання
2	**Незадовільний рівень.** У здобувача відсутні знання навчального матеріалу або він відмовляється відповідати на запитання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач має фрагментарні, несистемні знання, що ґрунтуються переважно на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення основних понять, класифікаційні критерії та тлумачити їх зміст. Не може застосовувати знання для розв’язання практичних завдань, не володіє необхідними практичними вміннями та навичками.
3	**Достатній рівень.** Здобувач має базові знання з навчальної дисципліни, формулює основні поняття та класифікаційні критерії, однак допускає інтерпретаційні помилки. Виокремлює окремі ознаки явищ та надає їх характеристику (риси, властивості, аспекти). Відповідь ґрунтується переважно на одному джерелі навчальної літератури. Під час відтворення знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне та логічно вибудуване викладення навчального матеріалу. Не завжди вміє аргументовано обґрунтовувати власні судження, допускає неточності під час застосування знань, умінь і навичок для розв’язання практичних завдань.
4	**Добрий рівень.** Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час відповіді допускає незначні неточності. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен застосовувати знання для розв’язання практичних завдань. Може охарактеризувати зміст і внутрішню структуру явищ, визначити їх складові елементи. Здатен обґрунтовувати призначення явищ через аналіз їх функцій та напрямів впливу на інші явища, наводити подібності та відмінності з іншими спорідненими або протилежними явищами. Відповідь ґрунтується на декількох джерелах навчальної літератури з посиланням на нормативно-правові акти, інструктивно-методичні матеріали та з використанням прикладів. Під час відтворення знань, умінь і навичок застосовує продуктивний тип мислення.
5	**Відмінний рівень.** Здобувач має системні, глибокі та повні знання, всебічно опанував навчальний матеріал і вільно в ньому орієнтується. Володіє категоріально-понятійним апаратом, уміє пов’язувати теорію з практикою, розв’язувати складні практичні завдання, формулювати, аргументувати та відстоювати власні

	судження. Здатен аналізувати особливості інтерпретації явищ у межах різних наукових теорій, визначати спільне й відмінне у підходах вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема в європейському науковому просторі. Обґрунтовує перспективи розвитку відповідних явищ в Україні. Відповідь ґрунтується на аналізі державних програм, концепцій, нормативно-правових актів, інструктивно-методичних матеріалів та результатів сучасних наукових досліджень. Рівень компетентності передбачає грамотний, логічний і послідовний виклад відповіді (в усній і письмовій формах), належне зовнішнє оформлення та високий рівень сформованості практичних умінь і навичок. У процесі відтворення та застосування знань використовується евристичний тип мислення.

Оцінка результатів з навчальної роботи здобувача з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням балу за самостійну роботу протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого на коефіцієнт К1 (К1=120:5=24) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських, практичних заняттях та балу самостійної роботи з опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача, до якої додається, як правило, 1 чи 2 (за кількістю оцінок результатів самостійної роботи) з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5). При визначені середнього балу здобувача необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отриманні здобувачем не менше як на 75 % семінарських та практичних занять.

У разі не виконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість, яку зобов’язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни, з яких не має відповідних балів.

Підсумковий контроль із навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності», що забезпечуються кафедрою, передбачений у формі заліку.

Підсумковий контроль може складатися як письмово, так і усно за завданнями підсумкового контролю, які пропонуються здобувачу. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувачів становить 80 балів.

Оцінювання під час підсумкового контролю здійснюється шляхом визначення балу за кожне виконане завдання. Науково-педагогічний працівник має обґрунтувати виставлені бали, керуючись існуючими критеріями (табл. 2).

Оцінка з підсумкового контролю здобувача визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за виконання кожного завдання підсумкового контролю помножене на коефіцієнт К2 (К2=80:5=16) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю

визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне завдання підсумкового контролю, поділених на кількість завдань з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5).

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача тощо використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками (табл. 3).

Таблиця 3

СУМА БАЛІВ		**ОЦІНКА ECTS**	**ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ**	**ПОЯСНЕННЯ**
100 балів	**200 балів**		**залік**	
90 - 100	170 - 200	**A**	Зараховано	відмінне виконання
82 - 89	155 - 169	**B**		вище середнього рівня
75 - 81	140 - 154	**C**		загалом хороша робота
68 - 74	125 - 139	**D**		непогано
61 - 67	111 - 124	**E**		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 - 110	**FX**	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 - 59	**F**		необхідне повторне вивчення дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Нормативно-правові акти України

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами).
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами).
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
4. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук» від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).
5. Постанова КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (чинна редакція).

Доктринальні та наукові джерела

1. Creswell J. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. Sage, 2018.
2. Feist G. The Psychology of Science and the Origins of the Scientific Mind. Yale University Press, 2006.
3. Sternberg R., Lubart T. The Nature of Creativity. Cambridge University Press, 2018.
4. Ericsson K. A. The Cambridge Handbook of Expertise and Expert Performance. Cambridge UP, 2018.
5. Shalley C. E., Perry-Smith J. E. Effects of social-psychological factors on creative performance. Organizational Behavior and Human Decision Processes, 2001.
6. Taggar S. Individual creativity and group ability to utilize creative resources. Academy of Management Journal, 2002.
7. Resnik D. The Ethics of Science: An Introduction. Routledge, 2020.
8. Alley M. The Craft of Scientific Presentations. Springer, 2018.
9. Day R., Gastel B. How to Write and Publish a Scientific Paper. Cambridge UP, 2022.
10. Moon J. Reflection in Learning and Professional Development. Routledge, 2013.
11. Brookfield S. Becoming a Critically Reflective Teacher. Jossey-Bass, 2017.

Українські фахові видання

1. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі. Дніпро, 2018.
2. Березовська Л. І., Юрков О. С. Психологія конфлікту. Мукачево, 2016.
3. Казміренко В. П. Засади когнітивної психології спілкування. Кіровоград, 2013.
4. Педагогіка та психологія вищої школи / за ред. В. Кременя. Київ, 2020.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Benderly B. L. What do we know about PhD scientists’ career paths? Science, 2019.

2. OECD. Future of Education and Skills 2030. Paris, 2020.
3. UNESCO. Reimagining Our Futures Together. Paris, 2021.
4. ALLEA. European Code of Conduct for Research Integrity. 2017.
5. International Center for Academic Integrity. The Fundamental Values of Academic Integrity. 2021.
6. Gardner H. Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences. Basic Books, 2011.
7. Oakley B. A Mind for Numbers / Learning How to Learn. Penguin, 2018.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського — https://www.nbuv.gov.ua
2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти — https://naqa.gov.ua
3. Міністерство освіти і науки України — https://mon.gov.ua
4. Міністерство охорони здоров’я України — https://moz.gov.ua
5. Всесвітня організація охорони здоров’я — https://www.who.int
6. UNESCO — https://www.unesco.org
7. Scopus — https://www.scopus.com
8. Web of Science — https://www.webofscience.com